JOURNAL ARMÉNIEN
ՄԱՏԵՍՈՒԱՅ-Ի-ԷՊԻԼԱՌ
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ
ՍԿԻՒ ԿՈՒՂԱՒՈՐԻՆ ԱՄԷՆ ԳՇԱԹԻՒ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ս. ԳԱԼԻՍ ՓՈՂՈՑ ՍԱՂԻ ՀԱՅՏԱՆԻՔ, ԹԻՒ 54
ԱԶԳԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՈՒՂԱՐԿՈՒՄ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՒ ԶԱՆՆ ԲԼԱԳՈՒԷ

Մասիսի Էֆիլեաթ

Ազատագրական Անկախ Օրգան

ՊԱՏԳԵՐԱԳԱՐ

مقطومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوجانس فرید
اداره خانهٔ باب عالی جادهسنده نومره ۵۴

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՍԱ	ՏԱՐԵՎ.	ԱՌԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍ.
Պիտակ համար	80 Ղրշ.	45	25 Ղրշ.
Դպրոցներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահման »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՏՈՂԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի դրուելիք ծանուցմանց համար
ՄԱՍԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ՅԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՆԳԼԻՍ ՄԻՐՏ ՎԵՐՋԻՆ ԹԷՄՈՒՆ

Նախընթաց է որ երկու պատերազմին կողմերն ոչ մին իր պատրաստութիւնները գաղտնացուցած չէ։ Երկուքն ալ կը զինուին չարունակ, թէ պաշտպանողական և թէ յարձակողական կողմը։

Բայց ոչ նուազ ստոյգ է նաեւ թէ Դիւանագիտութիւնը, մանաւանդ անգլիական դիւանագիտութիւնը ղմէնիատ իրեր թողուլ ներկայ ակտիւ վիճակին մէջ։ Դերմանիոյ քաղաքականութիւնէն օգտուելով։ Թէեւ այս անգամ Պերլինի Վեհաժողով չկայ, ուր Պիսմարք և Պիէնֆիլի ներկայացուցիչ Սալիսպուրի կացութեան տէր էին և վճռեցին Արեւելեան Խնդիրը։ Լոնտոնի ժողովին մէջ Սըր Լաուրա Կրէյ ամէնէն աւելի չմուսմի մէջ է դերմանն գեղապանն և անոր միջոցաւ Երլինի կառավարութեան հետ։

Իրաւ է որ Պալքանեան պատերազմին երբէք այս անգամ ենթադրուածէն աւելի անակնկալ փոփոխութիւններու ակնատես ըլլալ աշխարհը, բայց մըսս կողմէ տեսնուեցաւ որ Արեւելեան Խնդրոյն կորզուածքներուն իրաւարարն է միշտ Անգլիա, որուն կ'օժանդակէ Դերմանիա։ Բայց այս վերջինը օժանդակ մրն է միայն։ Եթէ Անգլիա իր քաղաքականութիւնը փոխէ բոլորովին, Դերմանիա առանձինն չունի։ Քաղաքիոյ միակ և չմարիա պաշտպանը այս կերպով Անգլիա կ'ըլլայ, ինչպէս եղաւ ռուսերէնքաղաքն վերջին պատերազմին առեն։

Ցարտնչ է թէ Ռուսիա զիջող է կարդ մը դարձուածներէ, մասնաւանդ Նեքտարի ինգրոյն սուգ վերջին երեւոյթներէն, բայց իր զորրոյթը տարբերակեցուցիչ կերպ ի ցամաքաբերդ ցոյցերով, որոնց Հնգաշուռ հանդամանքին մէջ իսկ կարելի է կարդալ պաշտօնական Ու տիպ դրամատիրութիւն։ Սակայն պարտուրդեան լուր Ռուսիա, անգլիական քաղաքականութեան պատճառաւ, որ լրջագոյն սկիզբ թէ ընդունի։

1877ին ինչ հանգեցաւ որ վանդաւոր արկածախնդրութիւնը մէջ ատուաւոր կրկին։ Այս կերպով Արեւելքի Խնդիրը մեկնաբանելը — այն թէ Անգլիա բնական պաշտպանն է Թրքական կայսրութեան, ինչպէս եղաւ Իրիմի պատերազմին առեն, ինչպէս եղաւ Սլիվնիցայի դաշնագիրը պատճառ պատճառ ընել ուզով։

Դերմանիա սիրելի իմաստ ամէնէն անշահախնդիրը եղաւ։ Նեսիար Արեւելեան Նահանգներ առեն, և չունի Հայաստանի Հարցի խնդրոյն մէջ վիրէրմ կայսրը ապաստանած ոչին որտնեցեցաւ, և թերեւս այս էր պատճառը որ դերման ամենէնին ֆիրի Մարտանան մը միայն, «Պրէսլաու», զրկուեցաւ Դերմանիան ներկայացնելու Ասիվարի Հարցերուն մէջ։

Բայց Անգլիա ոչեկ վերջին պահուն գտնուել իր ուսանգական քաղաքականութեան և ազատարար։ որոնց որ անկ է թէ ինք Թուրքիոյ ամբողջութեան երդուելն պաշտպան է։ Եւ դեր չէ թէ ամբողջութիւնը Աբդիւլիի հանքոր արեւմտեան դիւանագիտութեան լեզուին մէջ գոյն նամաձիշ ըլլայ։

Այսպէս, Գլադստոնի ինչ նոր յաւանգութիւն ալ ուզեր ցոյց տալ իրեն զեմ պիտի գաներ Ա. դիսան, ապառադն Ա. դիսանանոր չեմ հաւանական և թէ ազգայ ռուսական տեսէ յուսանութեան Լոնտոնդիսան դեմ ալ պիտի կալ։ Նեսաւորն պատգանելու համար իրրեւ թրքոֆիլ սուցուցանք։

ԻՆՔՆԱԿԻՐ

Նոսանը ինչան դիւրագնաբար քու ուզես,
Ամենայրանքի ճամբան դիրայ Արիւնի։
Ուր խամրեցան անթիւ գիանքներ ազատասիրաց
Ամենը ինկան սիրտերուդ ոտքերուն Ասիան։

Սրչաս ասոյր ամբարանքով մը խորտակեն
Շանս նրտիներ չիրիկներու խորերէն։
Ամիրանների տիրապետի դարուն եկան,
Վերջի չտեսնեն իրենց կուսին լուսատեղ։

Սակայն ինկան, ինկան ամենքն ալ առնիկի
Ցաղիանների անմեղ Ցիրամ ազգերուն։
Ինքն Ֆիրայ Ռազմիկները ջրանցնեցաւ
Ապագայի վառ հաւատքը կուրծքերնուն։

Դարեր ամիրայի ցանցերուն հոգան չուրջ
ամիրայի։
Դիակները Երկրագործու Զոհերուդ։
Ուրք բրնացին քեզ դիրերի ծարեկ մը բարոյ,
Տանել դէպ ի Արշալոյսը ժողովուրդ։

Բայց պիտի գան վանքն հոգիներ անոյշալ,
Ճակատներն արեւուն, բարակներն յաղթ
անմոռանան,
Եւ քեզ դրքին Բիրնց բազկաց մէջ
Խաչալ,
Ջանալու համար ուր աչքերդ են բեւեռուն։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱԲԷԵԱՆ

ՕՐՈՒՄԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

«ԱՊՏԱԿԻ ՄԱՆՈՒԵՐԸ»։ — ՀԱՅՀՈՅԹԻՒՆԸ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋ ՏԲՊ. ԲԵՐՁԵԱՆԻ ՅԱՑՏՆՈՒԹԻՒՆԸ։ — ԿՐԼԻՏԵՐԻՆ ԵՐԵՍ-ՓԽԱՆԻՆ ՄԷՋ ՇՈՒՐՋ։ — ՀԱՄԻՏԱՅԱԳԵՐԸ։ — ԵՂԻՍՕՐԸ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԻ (մ)

Ապր. Ժողովի վերջին նիստը գրժքախտաբար սեւ էջ մը պիտի կազմէ մեր տարեգրութեան մէջ։

Երեւակայեցէք օրէնսդիրի հանգամանք ունեցող երեսփոխաններ, որոնք ամէն ղրկուելիս կորնցնելու էն ատենին տաշտոնեթիւնները կամկոն իրարու հացէն, կրքով ու մեծարիւնք ելլելով, ուսանց կրելիք դատակարելու այն մասնաժողովին թէ ազգային ամենէն դարձրագոյն ժողովին մէջ կը գտնուին։ Իրականում և ցմեռանելը առաքնութիւն մրն է, որմէ ապահովապես զարկ են մեր ազգ. ներկայացուցիչներուն չտաեր։ Ամենք անպատճառ «ապահովի ճանչերու» պէտք ունենալ կը թուին։

Հին տանի թուրք պատուանակալները, քարկուիներն և կերքի հեռանալքով անբրաւ գործ մը չընեն։ Ամոր, սովորութիւն ունէին «չամաս օղանլարը» անունով ծեանանի պանի իրենց քով։ Երբ պատանի բերանամբ ա՛ հ է անձի դէմ քարկանալին, զի զապէին իրենց վայրոյթը, ամիսպէս ձի կը նստէին, իրենց ապարանքը կը փոխային, «չամաս գիներ» կը փոխանցէին և կ'սկսին գոչել, ծեծել մինչեւ որ իրենց գարկանութիւնք անցներ։

Եղերը կը դառնայ 17 թիւ քաղիլեն չուրջ Վարչութիւնը, ապր. թերգանի բերնով, կարգ մը բացատրութիւններ կուտայ, որոնք վանանանքրաստ բոլորովին զարկ առ։ Վարչութեան ներկայացուցիչը վարանաս, վախկոտ չէր մը ունի իր յայտարարութիւններուն մէջ և նոյնիսկ շուրջանի վայրկեանի մը մէջ յայտնութիւն մը ընելու վրայ էր։ Թղթակիցի մը խօսքը ընել ուզելով, երբ Ճաղ. Ժողովի անդամներ կը փոփոխ ընեցնել պէտքը։

Ամէն պարագայի մէջ, Վարչութիւնը ամենեցն ու վճռական յայտարարութիւն մը չէ որ կ'ընէ ապրիլ ասկէ։ Շերբինեան էֆ. բեմ կ'ելնէ և նորպայմանութիւններով ձեկ ուելի կը խորհրդաւորի ինքերը։ «Վարչութեան անդամներէն ամենը իրարկ էին թեղրէն», կ'ըսէ ատենաբանը, մինչդեռ անոնք պակ առաջ պաշտպանած յայտարարած էին որ տեղեկութիւն չունին...։ Նոսին իսկ Դաւութեան սրբազան համամիտ չէ եղեր որ հրապարակային յայտարարութիւն ըլլայ թէ «Ինքիւ չէ»։ Մեր ամէնէն քաջի և ուղղամիտ եկեղեցականներէն մէկուն այս վերապատուութիւնը կասիածներ զարգեցուցեր բնոյթը չունի մրմիկ։ Շերբինեան էֆ. ի ակնարկել ուզած Վարչութեան անդամները բերան չեն բանար։ Բայց երբ ատենախօսը կը մեկնի, ինքզինքին արդարացնելու կը ջանան զանազան փոքուն առարկութիւններով։

Եւ յետոյ ինչ է պատճառը որ Ազգ. Ժողովի ընդհանուր կուսակցութիւնը կանխորոշ համամտութիւնով մը կը միաբանները իրենց խուցերուն մէջ ազատ են վանքին տուած անբարարար ուանամ կեցակոր ընկերքուն տեղ ուելի ունդարարը դնել կամ պատրաստել, մինչեւ ժառանգաւորները զուրկ են ոգի առաջնորդութենէն։

— Ա՞ն ինչ կենդանի է, հարցուց Հերմինէ, մատովը ցոյց տալով պատէն կախուած իսկոյր փենդանիի մը կմախքը։

— Կսկզբիրանի մը ձագն է, պատասխանեցի՝ երեւակայելով եթէ փոքր ձագի այնպէս ելլայ, մորը կամ մեծը որքան խոշոր կրնայ ըլլալ։

— Ինչ սրբ ահռաներ ունի։

— Տեսէ՛ք հոգ, սա բիւրեղեայ ատամներն մէջերը մանանայ է։

Հերմինէի հետաքրքրութիւնը լարուեցաւ։

— Ինչպէս թրթռած է ան։

— Հաւանաբար Քանանանի։

Մինչ ճարտարի մէջ մանանայ կայ։

— Հոգա, թէպէտ ասոր երիտասարդ մէջ կիսրեւնայ ընդհանրապէս, բայց Հայաստանի փարիզ մը տեղերն ալ տառ կրլլայ, ծառերու, տերեւներուն ու մանր ճիւղերուն վրայ կը գտնուի ան, զոր տեղացիները կը ժողովեն ու ծախեն։ Ամանայ է։

Վարժարանին տեսուչը հակոյ վարդապետի դրասենեակին առջեւ հանդիպով սկսեր էր քանի մը խօսք ընել աշակերտներուն։

Հերմինէ և Վրոյր իրենց ճանչցուցեցին զարձուց ին դէպի վարդապետը։

Տեսուչը ժառանգաւորներուն ներկայացուց Տիար Դանիէլեանը։ Իր վիճանիքը, իրրեւ ամենէն մեծագոյն բարերարներէն մէջը։ Դրուատիքն ըրաւ անոր կարգ մը բարեմասնութիւններուն և ուշադրութիւն յայտնեց որ իրենց մէջ վարելու բախտ ունեցած են այդ օրերուն։

Տիար Դանիէլեան երկու բառով իր շնորհակալութիւնը յայտնելով, քանի մը խորհուրդներ տուաւ աշակերտներուն և մեկնեցաւ։

Դարժարանին պարտէզները ծաղիկներով, կանանչներով զարդարուած էին։ Փոքրիկ տաղուներ երիտասարդ և գունագեղ, նարդոնուած էին վարժարանին չուրջը։ Մանչակները, հրուանդներու ջուրքին տակ, յակինթին ու նարգիզը, մեխակն ու մրտենին, դիրկ դրկի, դիւրաբեր ի՛ն տարուկին, վարդին թեւերուն քանիպդի, ազատարար ու քուրմանիկ, սեռանի ֆիսիներ քաղցրաբոյր, ֆիսլեանները մանրանարեւ, օդը կը խրնկեին։

— Այս տարուն ինչպէս ի՞նչ ունի, քեռի վարդապետ, առոնք կը պատկանին աշակերտներուն։

— Դուք ալ ունեցած էիք ձեր ծաղկատունը, հարցուց Հերմինէ Վրոյրի։

— Ի՛ նարիկ, ծաղիկները իրենց փոքրիկ կիսանքն ունին, որը խանդաղատանքով սիրեր կան։ Տեսէք հոս էր իմ ածուն, զանոնք անկիները, ուր իմ ձեռքով զարդարանքով եմ անցած մանուշակի արմատներդ։ Երբեմն ալ կ'ստիպեն ուրիշ ծեծեն երկրին ենուշ բոյրն ու գոյները։

Քանի մը մանիշակներ քաղեց Վրոյր մէկ երկու ուրիշ սիրուն և հոսաւէտ ծաղիկներէ փնջիկ մը կազմելով նուիրեց Հերմինէին, մէջերն սիրուն վարդ ու ճիւղ մը ոնան ալ տեղ և տիկին Դանիէլեանները յանձնեց։

Շնորհակալութեամբ ընդունեցին անմեղն ալ։ Հերմինէ առաւ փնջիկը և գնդասեղով մը հանեցուց իր լանջքին վրայ։

— Ի՞նչպէս ալ էր, բանը էր ան փնջիկը ասանալն ասեն, անոր աչքերը արտասուքներ էին շնորհակալութեան ամենէն անկեղծ ու խորունկ դգացումը։

Գարաբերները պատելէ հետոյ երբ էին ամենքն ալ դիտելու ծաղիկներ աշակերտներուն ենթարանները։

Մանանիներու շարքը, նատանների մարքութիւնը, ենթարանի ոգին ամենքն ալ ուղղաբարութիւնը խոստացան հետ նիմ էին դարձեր։

Ան արանն ալ մեր ենարանն էր, բաւ Վրոյր Հերմինէն առանձնորդելով և որոշ մը ներս մտնելով։

Սրտերին մէջ հիւսեալ մի կոր, մասանդաւորներէն մէկն էր։

— Դուն ես, Աբզար, հարց տուաւ, ինչ ես եղեր, գաղթեալ պատկեր ես։

Հիշանդը ձիգ մը ըրաւ չուրուեցաւ մանանակին մէջ նստելու համար։

— Այսպէս Զատիկ օրով կը պատկի՞ն կը հիւանդանա՞ն, կատակեց Վրոյր։

— Ես ալ չեմ փափաքիր, բայց եղաւ, ինչ կրնամ ընել, պատասխանեց Աբզար ջանալով մարել և գլուխով բարեւել օրիորդը։

— Ինչ է հիւանդութիւնդ։

— Ես ալ չեմ գիտեր չիմանար, ընդհանուր ակարութիւն մը, գլխու սաստիկ ցաւ մը և սրտի խանգուած։ Երկու օր առաջ դատիկ ծանր էի...

— Այնպէս որ պիտի մեռնիր...։ կտեց Վրոյր մինչ կատարելով և ծիծաղելով։

— Իմանալ բաւ եմ, շարունակեց Աբզար հիւանդ ծիծաղ մը փրցնելով դէնքին վրայ, կը յուսամ որ մարդ դամ մինչեւ օր ի՛ն։

— Հանգստացիր։ դրդիչ եղիր։ Դան մը գրդեցիր, տպա ել անկողնէդ, Երանաղէմ Զատիկ չտեսած չես։

— Ինչպէս ես պրոր, Աբզար, հարցուց վարդապետը ներս մտնելով տեր և տիկին Դանիէլեանի հետ։

— Աչքդ բաւական ազէկ ես։

— Լաւ, լաւ։ ապրար ալ մի՛ ելնար, վաղն ալ։ կիրակի տատա կ'ելնես։

Սրբազան աչքառու կերպով նիստաբերեր էր։ իր մարմնին թիւրութիւնը աւելի զգալի էր դարձեր։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ "ՄԱՆՋՈՒՄԷՆ" (20)

Ոսկեղջիւր Ճամբէն

ՎԷՊ՝ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ — ՊՇՈ՝ ԳԵՈՐԳ ՄԵՍՈՊ

Ա. ՄԱՍ
ԵՐԻԱՁՆԵՐ ՈՒ ՊԱՏՐԱՆՔՆԵՐ

Գ. ԳԼԱՒԽ

ՃԼՈՒՍԱՆԿԱՐԸ

— Դուք ա՛ր նստարանին վրայ դրեր սուտ էք, հարցուց Հերմինէ Վրոյրի, ամենաբան դիրքը փոխելով, երբ արդէն դէս մը չրջան ըրեր էին տարակարանները։ Ուր հեռաբերելու համար։

— Այնպէս։

— Երեք չորս տեղ նստած եմ հոս, վերջին դրատեղեանս եղած է հոգոյ վարդապետին մօտ սա առաջինը։

— Որքան գունաւոր տպաներ են։

— Փափուած, ճնշուած մինչեւ որը, մնուղեր անբաւականութիւնը պատճառեցին տարը։

— Դուք ալ այնպէս էիք։

— Անշարանկոյն, սոսկալի նիրար։ վասնզի ու տեղերն էի, նոյնիսկ տակէ մեր ներքեւ ասիանին առնէ։

— Շատ փոխուած ըլլալու էք ուրեմն, որովհետեւ ձեր նեկապագրածէն երբեք հնաց մը չերեւիր վրանին։

— Իրա՞ւ։

— Բայց ձեր, միաբանները մնուղը և մանանգաւորներուն մէկ տեղէ մը չեն արուիր, ինչո՞ւ անոնց սերտաւոր կան է։

— Նոյն տեղէն և դրեթէ նոյն քանակութեամբ կը տրուի մեզնեղը, բայց մեր ամենքս ալ ինչպէս ինչպէս ինչպէս

կանուչի ըլալ կ'ուզէ, մէկ մասն ալ օրորթի կամ գանգան դրօսախաղերու և ֆիզիքական մարզանքներու կ'ուզէ անձնասոյր ըլալ։ Քէ՛զ կին, որ ինքզինքդ կը պարկեշտես, քանի որ անկարելի է քեզի էրկի մարդու չափ մտաւորական և էրկի մարդու չափ ըմբիշ ըլալ։ Կ'ըսեն թէ կինը միայն կին մնալ ուզելով կ'ապականի, աշխարհի կ'ըլլայ։ Սխա՛լ. ես պիտի ըսեմ աւելի թէ զայթակղութիւնները կը ծնին ծայրայեղ մտաւորականութենէն։ Մանաւանդ պիտի ըսեմ թէ իրենք իրենց մտաւորական չպարով կեղծող աղջիկներ և կիներ այն պատճառաւ աւելի կ'ուզեն հեռանալ բուն կնոջական դերէն որպէս զի աւելի... ազատանան, աւելի սէր ու տէր փոխեն։

Սրբազանը զայրացնել չըլլար, ապա թէ ոչ՝ այս մասին բացէ ի բաց օրինակներով կը խօսի և շատերը կը կարմրցնէ։

Տեսնե՞նք, Սրբազանը ամուսնութեան մասի՞ն ի՞նչ կարծիք կը յայտնէ։

Կ'ընդունի թէ ամուսնութեան տագնապ մը կայ։ Ամուսնութիւնը չարիքի մը վերածեր են, անոր բնիկ պայմանները խեղաթիւրելով, և այս մասին դարձեալ մեծ յանցաւորը ֆէմինիզմն է կամ ֆէմինիզմը պանծացնող իդեալներ են։ Քէ՛զ աղջիկներ, որ դարպասող երիտասարդներէ կը խարուիք...։ Ամուսնական թիւրիմացութիւններուն, ցաւերուն, անկարգութիւններուն, ամուսնաբաժանումներուն դլխաւոր պատճառը ա՛յն թեթեւութիւնն է որով միութիւնները կը վճռուին։ Շատ մարդիկ ամուսնութեան կը դիմեն կարկանդակի խանութ դիմելու պէս։ Ահա անխոհեմութիւնը։ Ամերիկացիք փորձեցին նշանածներու հետ միասին ճամբորդել անոնց հետ կարդուելէ առաջ։ Բարիզ, Պերլին, Գաղիրէ, Թօքիօ և վերջին կայսրան՝ քաղաքակիրթարանը։ Պանդոկները, յետոյ խրատը։ Սկզբունքը դէշ չէ, բայց գործադրութիւնը խիստ անպատահութիւններ ունի։ Մեկնակէտն քիչ մը չատ հեռու կը մնայ քաղաքակիրթարանը... Աւելի ապէկ չըլլա՞ր միթէ որ նշանաւորութեան միջոցին ընտանիք փոխուի։ Փեսացուն թող օրիորդին տունը երթայ և օրիորդն ալ իր նշանածին ծնողքին տունը։ Իրա՛ւ է որ զուգակերը միշտ ծնողքին չեն նմանիր։ Բայց ընդհանրապէս կը նմանին։ Անոնք ա՛ղնչէն են ինչպէս են իրենց ծնողքը, և ծնողք իրենց ծնածներուն պատկերն են յատարի։ Փեսացուն զոքանչին նայելով պիտի ըսէ. «Ահա ի՞նչ պիտի ըլլայ կինս քսան տարի վերջը։» Օրիորդը իր մտերը տեսնելով պիտի մտածէ. «Իմ տէրս ահա այս կապարին վրայ պիտի ձուլուի»։ Եւ այս կերպով երթալիք տեղերնին պիտի կրնան հասկնալ։

Հիմա պիտի ըսէք թէ «այդ պարագային այլ ուս ո՞ւ ոք պիտի ուզէ կարդուի»։ Կը պատասխանեմ. «Բացարձակ չըլլանք։ Շատ մը ամուսնութիւններ ո՛չ կուրտուքի ո՛չ ամուսնալուծումի պիտի յանդէին, սա՛ պարզ պատճառաւ որ ամուսնացող պիտի չըլլար, ասիկա կ'ընդունիմ։ Բայց որովհետեւ սեռերու միութիւնը, ընդհանրապէս նկատուելով, անկախ է մարդկային կեանքէն, հարկ պիտի ըլլայ ընդարձակել խուզարկութեանց դաշտը և ամուսնութիւնը չի սահմանափակել մեծ տիղղոներով եւ խոշոր օժիտներով ընտանիքներու։ Այս կերպով երջանկութիւն պիտի ըլլայ առանց դրամի, և գրեթէ բնաւ դրամ, առանց երջանկութեան։ Ամէն մարդ պիտի չտի ասկէ։

Հէ՛, հէ՛, երջանկութի՛ւն... վերջապէս թերեւս կարելի պիտի ըլլայ գտնել այս բանը։ Դալով զոքանչին տունը փոխադրուելու գաղափարին —ապահովաբար յատկանշական— երկու նշանածներուն ճաշակին կը յարմարի՞ ասիկա. կարծեմ անոնք պիտի նախընտրեն ամերիկեան դրութիւնը։ Նոյն քսկ, խորհուրդի պարագային, գոնէ գեղեցիկ ճամբորդութիւն մը բրած պիտի ըլլան։

Եզրակացնելով, Պօլի Սրբազան կը մաղթէ որ Ֆրանսա չկրնանցնէ այս ֆրանսական փառքը և այժը, Սալտնը։

Օր մը խմբագիր մը սա՛ հարցումը նետեց հրապարակ։ Ո՞վ է այն մարդը որ կիներուն աչքին լոյսը ըլլայ։ Աբկա անպատասխանի մնաց։ Բայց գոնէ սա՛ յայտնի է որ Սրբազան Պօլօ ա՛յն պերճախօսն է որ գիտէ անոնց խօսքը։ Ահա թէ ինչո՞ւ կիները զանկա բնաբած են իրեր ի բնոց պաշտօնական քարոզիչը։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԽՈՀԵՐ ՈՒԻՄՊՈՍԻ ԿՈՒՐԾԻՆ

Արեւը անա կը սկսի խարսխել իր ամկնա ճանապարհները։ Ոլիմպոսի խրոխտ բարձունքներ՝ արդէն կը ժպտին, գարնան ծիծաղով, կարմիր, կարմիր՝ յունական դիցուհիներու արիւնով վրձնուած։ Տեղ տեղ, փեսրուարի սպիտակ յիշատակներ, կարմրին հետ, աւելի գեղջկական վայելչութիւնով կը ներդաշնակուին, աւելի կը դառնայ հրապուրիչ, դիւթական այս գեղոր նկարը։ Ոլիմպոսը, հիւսուվնտիկաբար այդ դարաւոր մեհեանը, լո՛ւռ է, բայց իր լռութիւնը՝ պատմութիւն մըն է, և խորհրդաւորութիւնը՝ ծիրանեղէն պատգամ մը, իր մրբիկները՝ գիշեր, գաղաթը՝ կուռք...։

Կը ժպտի, բայց դղրդացող առուակները՝ իր մէջտեղէն արտասուքը կը կարծեմ, որոնք կը սահին սպիտակ վարսերու մէջ։ Ամուսնիներու այս լերան վրայ, նոճիները արծատ չունին, ուռենիները նորածիլ կը խամրին, թարմիթի ոչ մէկ բիծ անոր լուռ ուրախութիւնը կրնայ պղծել։ Պէտք չէ խորհրդածել հոն, այլ երազել, տարտորոսի լաբիւրինթոսին մէջ դիւերուած։ Իր կուրծքը, սեսկ՛ք, կամնարոյր գորգերով և կանանչերանդ դրասանդներով կը պաճուճուին։

Տիեզերքի առեղծուածներ, և ճախարակուած գաղանիքներ կը տարածուին իր արգանդին մէջ, կոյս չէ՛ ան, դարաւոր յղի մը, թաքուն և մեռած մրբիկներու։

Իր քղանցքին վրայ փռուած պլտիկ գիւղերէն սրասայոյզ «Ալլան Էքպէկ»ը և աղջիկներու դեղաշունչ զօղանիները իր սիրապանծ կառարները և գիս կը յուլեն։

Եւ նոսան վասկի մը եկրը, լուսահիթ շամանդաղէն և կարկաչուներէն դինուցած, կը խակա՛մ, կ'երգա՛մ...

Երկնքի անրիծ կապոյտը և Ոլիմպի կարմրութիւնը կ'ուրուագծուին սրախ մէջ և հրաթիռ քամիներու դեռ կը պեղին հոգիս, հոն թաղելու առաւօտեան «Ալլան Էքպէք»ը և զօղանիները, մարգարտափայլ ցօղով պատանքուած...։ Ու կը լափեմ բոյրը կանանչաթիլ հովիտին, և կը ծծեմ արեւին մաքուր հիւթը, այնպէս՝ ինչպէս մանուկ մը իր մօր սինքը։ Կ'ուռի լանջս, և տենդ մը կը պոռթկայ անկէ։ հոգիս կը քաղցայ իշխել Ոլիմպի ոլորապտոյտ գմբեթաձեւ կամարներուն վրայ, և սիրտս կը յամտի ամփոփուիլ անոր դալարագեղ փղոսկրէ քառսին մէջ։ Ահա հոգիս և սիրտս կը փոթորկուին եղեւինին տակ, կը ճակատամարտին իրենց արբչու թովանքէն։ Եւ ի՞նչ էութիւն, Ապրիլի ճանանչներէն կը սարի։ դէմքս թախիծներով կը գուսնատի, և տուերս կ'անէանայ իր բարձունքներէն վե՛ր, ամպերուն ետեւ, երազներու աշխարհը, և կոնտոլի մը նման՝ կ'օրօրուի երկնքի անյատակ ովկիանին մէջ։

Դանկս բաժնուած ողնոսկրէս, կը բռնեմ ձախ ձեռքովս, և սուրը աջ ձեռքս, կը հերձատեմ Աստղիկի և իմ փորտիքս։ Եւ սրտիս մէջ կը ծնի գիշե՛ր մը, գիշե՛ր մը սիրուհիի որովայնին մէջ ընձիւղած, օձերը պաղ կ'ոստոստեն։ և էութիւնս թախիծներու մեծատներուն մէջ, Աստուծոյ գամբարանին վրայ կ'իյնայ, ուժասպառ։ Ու կը ննչեմ անհիթ անդրպտին մէջ, անհիթ միդամածը, ազամանդէ փէրթերս կը հրդեհուին, ու կը քնանամ երկնային անապատին մէջ, Մորփէոսի ովասիսին տակ...։

Կը սթափիմ...։ Անմեղ թռչունները դալայլիկը՝ երակներուս մէջ կը զարմ. ու առուակը կը սերմնամ կուրծքիս, շրթներս իր բիւրեղներուն մօտեցնելով, կը խմե՛մ, կը խմե՛մ անվերջ։

Աչխարհակալ արեւը իր մուրէն դէպի զենիթ կ'արշաւէ. այլեւս նա հրապարտ է և անհամայք։ Ոտքերս կանգնուն, հանգարտ կը քալեմ։

Բայց Ոլիմպը, դեռ լո՛ւռ է անխօս։ Իր ժպիտը կը սեւնայ, իր կոնաձեւ ուերկնքի դրացի կամարները այլ եւս հրպարտ չեն, իր վիշտը յատակ կը կարդամ իր սրտասուքին մէջ. ու քամիները որ կը սողսկին գանկիս մէջ, գիս կը խրատեն հարցնել հակային արտմութիւնը։ Ու կը պռաց հոգիս, տարտամ, փուչերէն խոցուած. «Ո՛վ Ոլիմպ, ո՛վ փառքի և անմահութեան երգչուհի, ո՛վ Ոլիմպ, որ արեւն ու լուսինը այդ բարձունքներդդ վրայ կ'ըմբշամարտին։

Ինչո՞ւ կ'արտասուես»։

Լո՛ւռ և լո՛ւռ։ բայց իր տանտրարի վտակներուն մէջ՝ արտասուքով պատնէշուած կը նշմարեմ փոթորիկէ սա տարերը։

«Անցեալ փառքս կ'ողբամ»։

Յ. Ա. ՀՕՐԻՕՆ

ՀԱԼԱՃԵԱՆ ԷՖ. ՕՍՄ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ

Պատերազմին յարուցած ելմտական խնդիրները քննելու համար Բարիզի մէջ գումարուելիք ժողովին, ինչպէս նաև հաշտութեան բանակցութիւններուն մասնակցող օսմ. պատուիրակները տակաւին վերջնականապէս որոշուած չեն։ Նաեւ բարաց Խրշուրդը կ'զբաղի այդ պատուիրակներուն ընտրութեամբ։ Ասով մէկտեղ, վստահաբար կարելի է ըսել թէ նախկին Վարչապետ Հադդը փաշա, որ այժմ Լոնտոն կը գտնուի և նախկին ելմտական նախարար Ճավիտ պէյ, որ հիմա Բարիզ է, օսմ. պատուիրակութիւններու պետերը պիտի ըլլան առաջինը հաշտութեան բանակցութիւններուն և երկրորդը ելմտական յանձնաժողովին համար։ Գալով միւս անդամներուն, շատ մը անուններ կը յիշուին։ Կ'ըսուի թէ Ռէշիտ փաշա երկրորդ պատուիրակ պիտի ըլլայ, իսկ միւսներ պիտի ըլլան Մահմուտ Մուխթար փաշա և Նապի պէյ։ Նմանապէս կ'ըսուի թէ ելմտական նախկին նախարար և ծերակուտական Նաբի պէյ և Կ. Գալոյ նախորդ երեսփոխան Հալաճեան էֆ. ելմտական յանձնաժողովին մէջ օսմ. պատուիրակ պիտի ըլլան։ Նաբի պէյ շաբաթ օր ռումանական շոգենաւով Եւրոպա ուղեւորեցաւ։

*** «Թանին» կ'ըսէ թէ Բարիզի ելմտական յանձնաժողովը Ապրիլ 20ին (Ք. Ս.) պիտի գումարուի և այս պատճառաւ ակրնարուն դէմ, որոնք կ'ուզեն Յունները Իկզարքարանի իրաւասութեան տակ դնել։ Շատ տեղերու յոյն բնակիչները չեն կրնար իրենց դիւղերէն դուրս ելլել դանդատելու համար իշխանութիւններուն։ Կը հաւատուի թէ Յունաց պատրիարքը պիտի բանադրէ պատրիարք։

ԶԻՆՈՒՈՐ ՅԱՄԱՔ ՀԱՆԵԼՈՒ ՓՈՐՁ

«Ժէօն Թիւրք» կ'իմանայ թէ երկու հեղինէն առաջատարներ առջի օր մօտեցած են Մէնթէշէի (Այդընի ծովեզերք) և ուզած են կամաւոր զօրք հանել ցամաք։ Օսմանեան զինուորները բուռն կրակ բրած ըլլալով, առաջատարները հեռացած են։

ԵՒՐՈՊԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ

Լոնտոնէն կը գրուի «Ժէօն Թիւրք»ի։

Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Երբեակ Զինակցութիւնը կազմել տէրութիւններուն և Անգլիոյ միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է այն խնդրոյ մասին, որոնք պիտի քննուին Բարիզի ելմտական յանձնաժողովին մէջ։ Անգլիացի դիւանագէտները հասկցած են թէ ճիշդ ատենն է գտնել դրամապէս ոյժ տալու Թուրքիոյ։ Կը կարծուի նաեւ թէ Ֆրանսա, որ Թուրքիոյ առնչութիւններուն գլխաւորն է, պիտի վարանի թշնամական ընթացք մը բռնելու Թուրքիոյ հանդէպ պատերազմական տուգանքի խնդրին մէջ։ Զեռնաս շրջանակներու մէջ յայտնուած տպաւորութիւնը այն է թէ պատերազմական տուգանքի մասին դաշնակիցներուն պահանջումը պիտի չընդունուի։

ՍԼՅԻՏ ԻՏՐԻՍԻ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սանտայի Թերթը կը գրէ.— Կեդրոնական կառավարութիւնէն ստացած հրամանին վրայ, Սէյտ Իսրիսի հետ համաձայնելու համար Եմէնի կուսակալ Մահմուտ Նէդիմ պէյ իր հետեւորդներով և Լէհիէի ու Ճիզանի ճամբով Սէպիա գացած է Իսրիսի հետ տեսակցելու համար։ Ցոյս կայ թէ կուսակալը այնպիսի համաձայնութիւն մը պիտի կնքէ որ Եմէնի մէջ անդորրութիւնը այլեւս ապահովուի։

ՁՕՐԼՈՒԻ ՄԷՋ ԻՆՉԵՐ ԵՂԱՆ

Զօրլու գտնուող իսլամ մը հետեւեալ տեղեկութիւններ հաղորդած է «Թանին»ի։

Ամէնքս իրարու կը հարցնէինք թէ ի՞նչ պիտի ըլլանք։ Մեր յոյն հարեւանները կիցները յուզումի մէջ էին։ Թուրքերուն և իսլամներուն սպառնական նայուածքներ կ'ուղղէին։ Իրիկուն եղաւ։ Թրքական տիրապետութեան վերջին արեւը մարը մտնելու վրայ էր։ Օսմ. դրօշը վերջին անգամ ըլլալով օսմանցիի ձեռքով վար դառնալու էր։ Ծրա՛ւ առաւ, ուրբաթ, Զօրլու անձնատուր պիտի ըլլար։ Օսմ. դրօշը տիրօրէն կը ծածանէր սպայակոյտի շէնքին վրայ։ Այլ եւս անկիա թշնամին ձեռքով վար պիտի առնուէր իր ձողէն։ Այս մտածումը շատ դառն էր։ Թշնամին ժամը Օին քառաք պիտի մտնէր։ Ամէն հայրենաբեր թուրք պլտիւը ծռած, «բէրիշան» վիճակ մը ունէր։ Թշնամի հեծելազօրքը սկսած էր Զօրլու մտնել։ Տեղացի յոյները գիշերի չիչերով փողոց թափեցան և դուրսէն դիմուորներու հրացանին։ Թրքուհեան իսլամութեան դէմ նախատինքներ կ'ըլլային։ Հէք թուրք զինուորները հրացանի բունի հարուածներուն տակ փողոցներէն կը հաւաքուէին և գերի կը տարուէին։ Միւս օրը զոր։ Սաֆօթ պիտի դար։ Մենք թուրքերս արիւն արցունք կուլայինք, մինչ անդին կարգ մը օսմանցիներ խրախճանութիւն կ'ընէին և գիրար կը շնորհաւորէին։ Իրր թէ իրենց անկախութիւնը Եւրոպայի կողմէ ընդունուեր է, ֆէսերը կը հանէին ու գլխարկ կը դնէին։ Քիչ եաք, զոր։ Սաֆօթ իր սպայակոյտովը ժամանեց։ Այլ եւս սկսան փողոցին մէջ իրենց հանդիպած իսլամները շրջապատել եւ զէնք փնտռելու պարարակին տակ անոնց դրամը յափշտակել ու յետոյ սպանել։ Կառավարական պաշտօնաներէ ոմանք քանտարկուեցան։ Պուլկար հրոսակներ խարազանով ծեծեցին զանոնք։ Տակաւին ինչ՞ը, ինչ անխիղճ գործեր...։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՄԱՆՑ ՇՈՒՐՋ

Երէկուան «Թանին» հետեւեալը կը գրէ.—

Պէյրութի մէջ բարենորոգիչներուն դլխաւորներէն Ագամ գասէ Բէքիր պէյի մասին Պէյրութի յայտնի նպատակները հետապնդող թերթերը գրած էին թէ ներկայ կառավարութիւնը և Իթթիհատի կուսակցութիւնը յիշեալ Բէքիր պէյին ծերակուտականութիւն առաջարկած են, բայց վերջինը այսպիսի կաշառքներու չհամակերպելով բարենորոգմանց ճամբան բռնած և իր նպատակը իրագործել որոշած է։ Ասկէ յետոյ կարծես թէ այդպիսի իրողութիւնները երապէս տեղի ունեցեր է, յիշեալ թերթերը կառավարութիւնը պարսաւելու և նոյն խսկ զայն ծաղրելու համարձակած են։ «Էշտազ» թերթը այդ գրոյցներուն էութիւնը պարզած էր իր մէկ թիւին մէջ, կ'ըսէ «Թանին», զոր թարգմանարար կ'արտասանենք և մեր ընթերցողները պիտի համոզուին որ յիշեալ վայնասունները հանող թերթերը բէքրամութենէ զատ ուրիշ բան չեն ըներ և թէ Բէքիր պէյի ծերակուտականի պաշտօն առաջարկել ոչ մէկուն մտքէն չէր անցեր։ «Էշտազ»ի հեղինակը հետեւեալն է.

«Եգիպտոսէն և Սուրիայէն հասած թերթերը խնդրի մը մասին կը խօսին, որուն սատարութեամբ տեղեակ չենք։ Անոնց յայտնածին համաձայն Բէքիր էլ Ագամ պէյ կեդրոնի կառավարութեան և Իթթիհատի կուսակցութեան կողմէ Պոլիս հրաւիրուած է, որպէս թէ զայն ծերակուտական ընտրելու և կամ անոր պատիւներ ընծայելու նպատակով, իսկ Բէքիր պէյ պատասխաներ է որ եթէ բարենորոգման պահանջները չի լսուին, յիշեալ հրաւէրին չպիտի հպատակի հոն...։

«Մենք կ'սպասէինք որ Բէքիր պէյ, զոր իր հայրենասէր կը ճանչնանք, դերքէր այդ անիրական հրատարակութիւնները։

«Յիշեալը շատ լաւ գիտէ թէ իրեն եղած հրաւէրը էլ Ճէյխ Ապտիւլազիզ Զավիշ էֆէնտիի կողմէն է, որ առաջ իրկնուն ամէնքը կ'զբաղի արաբական հարցով և Մուխթար փաշայի վարչապետութեան ժամանակ ինքն էր որ արաբական քաղաքներու մէջ Արաբերէն լեզուով դասաւանդութիւն կատարել տալու համար Պոլիս դանուող մէկ քանի արաբներու հետ կրթական նախարարութեան թագրիր ներկայացուցած էր և որ մինչեւ հիմա կ'աշխատի իր նպատակը շուտով իրագործել։

«Շէյխ Ապտիւլազիզ Բէքիր պէյը Պոլիս հրաւիրեց գաւառներու յառաջդիմութեան և քարենորոգմանց խնդրով միաբան զբաղելու նպատակով։

«Զանազան իսլամներու և մինուիթիներու առիթ տուող հրաւէրը անա այս է։

«Բէքիր պէյ այս կէտը շատ լաւ դիտնալով մտերս թէև Պոլիս պիտի մեկնէր, սակայն իր գործերու առաւելութեան պատճառաւ յետաձգեց իր մեկնումը։

«Յիշեալը սա՛ ալ գիտէ որ ներկայ տագնապը վերջանալէ յետոյ կառավարութեան պետերուն հետ հայրենիքին կարգ մը շահերուն վերաբերեալ խնդիրներուն վրայ խորհրդակցելու նպատակով կը փափաքուի Եգիպտացի Օսմանցիներէն պատուիրակութիւն մը դրկել Պոլիս։

«Բէքիր պէյ օսմանցի և լուսամիտ անձ մըն է, եթէ հիշդ է կառավարութեան զինքը հրաւիրելը կարգ մը խընդիրներու մէջ իր կարծիքը առնելու համար, այն ատեն թիրով կ'ընդունի դայն։ Եթէ ոչ չի լսեր այնպիսի հրատարակութիւններու առջև, որոնց էութեանը տեղեակ է»։

*** «Թանին» ուրիշ տեղ մը կը գրէ.—Յայտնի է թէ, Պէյրութի կուսակալութեան Նահանդային Ընդ. ժողովը օրինական ոչ մէկ գոյութիւն ունենալով հանդերձ նախորդ կուսակալին օրով օրէնքէ դուրս կազմուած և քարենորոգմանց ծրագիր մը պատրաստած է։ Միայն այդ ապօրէնի [illegible] կազմուած էր ուրիշ ժողով մը, որ ամբողջ Սուրիոյ նոյնիսկ ամբողջ Արաբիոյ անուանով խօսելու իրաւունք կուտայ իրեն, սակայն իրապէս ոչ Սուրիոյ և ոչ ալ Պէյրութի շրջակայքին ներկայացուցիչն է։ Ընդհակառակը Պէյրութի և շրջակայքերու ժողովուրդը այդ ծայրայեղ պահանջներով և անիրագործելի ծրագիրներով մէջտեղ ելլող ազգակարար Ընդ. ժողովին հրաւէրին չէր պատասխանած։ Իրաց այս վիճակին մէջ երկրին լուսութեան և հանդարտութեան ամէնէն չատ պէտք ունեցած մէկ բաղէին կառավարութեան սպառնալիքներ, անընդունելի պահանջներ կ'ընէ այդ ինքնակոչ ժողովը։

Յիշեալ ժողովին պահանջները սահմանադրութեան և հոգեկան ամբողջութեան հակառակ ըլլալով և ինքը օրէնքին արդիւնքած ազգայնական սկզբունքին վրայ հիմնուած ըլլալով, Պէյրութի Պաշ. Առանը զայն լուծեց։

Ազգակցոյզ և վայնասուն հանող մէկ քանի թերթեր անմիջապէս բողոքներ տեղացուցին և Պոլսոյ կրօնապետներու ականաւորներու անունով բողոքի հեռագիրներ հասան։ Կուսակալը անմիջապէս առուդելով հանգցաւ որ յիշեալ ականաւորները և միւսները բողոքի հեռագիրներէն յուր ընդունին, ինչպէս նաև ապօրինի ժողովին լուծուելուն առթիւ մէջելիսը խարէի և ուրիշ թերթերու կողմէ հեռագիրներ քաշուեցան։ Կառավարութիւնը որոշած է մեր արաբ կրօնակիցներուն պետութեան հետ հաշտուելու բոլոր առանձնաշնորհումները տալ, հետեւաբար աղմուկ հանելը լաւ չէ, կ'ըսէ «Թանին»։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ԽԱՐԴԱՒՈՒՄ.—

Տուրք վճարելու համար Գումգափուի Թանիլ Շիւպէին դիմող Աթանաս Կարապետեան անուն անձին ձեռք գտնուած թուղթերը քարտուղարին կողմէ հրաւիրած ըլլալով, կ'ըսէ «Թանին», քննութեան ձեռնարկուեցաւ և կալուածական թուղթերուն տակ գրուած կնիքներուն խարդախուած ըլլալը չուտով յայտնի եղաւ։ Հաւանաբար կան է որ կնիքը Ծաթիէի կամ Եէնի Ճամիի «Մէշիւրէթ»ներուն կողմէ պատրաստուած ըլլայ։ Թուղթերը Մարմարա անուն կնոջ մը կը պատկանէին և 21 հազար 560ղրշ.ի փոխարէն ծախուած էին և կէտին փաշա, Թաթիք Բուլյուի Ճատէն գտնուած «արաս»ի մը կը վերաբերէին։ Տէֆթէրխանէի Վարչութեան հաղորդում եղած ըլլալով թէ կնիքին մէջ ցոյց տրուած Ալի Ռիզա անուն անձը ո՞վ է, պատասխանուեցաւ թէ այդ անունով մարդ չկայ։ Նոյն պաշտօնատան մէջ և թուղթերու կորդաթիւերն ալ չեն համապատասխաններ իրական թիւերուն։ Կեղծարարները ձերբակալուած և դատական իշխանութեան յանձնուած են։

ՆԻԱՋԻ ՊԷՅ ճավիտ փաշայի բանակին մէջ կը դտնուի, կ'ըսէ «Թանին»։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան զինուորական կցորդը Դանսաուանդ Եուսուֆ Իզզէտին էֆ.ի այցելելով անոր ներկայացուց Ռումանիոյ Պատերազմական նախարարութեան կողմէ զրկուած զինուորական տարեցոյցը։

*** Բերայի Նորընտիր միթէսարիֆն ալ այցելեց Դանսաուանդ իշխանին։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ տապալելու մտադիր կազմուած գաղտնի ընկերութեան անդամներուն հարցաքննութիւնը աւարտած է և քանի մը հոգի ևս պիտի լրուին և քանի մարմինը քանի մը օրէն իր տեղեկագիրը պիտի ներկայացնէ Պատերազմական Ատեանին, կ'ըսէ «Թանին»։

ՊԵՐԼԻՆԻ Օսմ. նորընտիր դեսպան Մահմուտ Մուխթար փաշա «Օսմանիէր Լոյս»ի մէկ աշխատակցին յայտնած է թէ հինգշաբթի կամ տա առաւէրն շաբաթ օր պիտի մեկնի իր պաշտօնատեղին։

ՆՈՐ ՓՈԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— «Լա Թիւրքիէ» կ'իմանայ թէ Ելմտական նախարարութեան Լէքարափի ընկերութեան մէջ 410,000 ոսկիի փոխառութեան մասին կատարուած բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ են և 3-4 օրէն համաձայնութիւն մը պիտի դոյանայ։

ԷՏԻՐՆԵՒի Սուլթան Սէլիմի հռչակաւոր մզկիթը Պուլկարներուն կողմէ եկեղեցի պիտի վերածուի, կ'ըսէ «Թասվիրը էֆքար»։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՍԻԼԻՍԴՐԻԻ ԽՆԴԻՐԸ

Սոֆիա, 12 Ապրիլ.— Պուլկար հեռագրական գործակալութիւնը հետեւեալ դեկոյցը կը հրատարակէ. «Հակառակ Բեղբարուրկի տրուած լուրին թէ Պուլկարիա ընդունած է տէրութեանց կոչմէ առաջարկուած եղանակը Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ վէճին կարգադրութեան համար, ի վիճակի ենք հաստատելու թէ Պուլկար կառավարութիւնը ո՛ և է վերկոյց ստացած չէ Բիթիրպուրկի դեսպաններու ժողովին խորհրդակցութեանց մասին և հետեւապէս ո՛ և է յայտարարութիւն բրած չէ թէ կը հաւանի եղած կարգադրութեան»։

ՊՈՏԱՄԵԱՆԸ ԴԵՌ ՉԷ ՀԱՂՈՐԴՈՒԱԾ

Սոֆիա, 12 Ապրիլ.— Տէրութեանց պատասխան ծանուցագիրը տակաւին չէ յանձնուեցաւ, դեսպաններն մէկը դեռ իր սպասած հրահանգները ստացած չըլլալուն համար։

ԲԱՐԻԶԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՀԱՄԱՐ

Բարիզ, 12 Ապրիլ.— Անգլ. դեսպան Նասան Ա. քարտուղար Մ. Քարնէկիի և Եգիպտական կառավարութեան նախկին խորհրդական Սըր Հարվէյ Անդրիոյ կողմէ պատուիրակ նշանակուեցան Բարեզի ելմտական յանձնաժողովին համար։

ՇՐՕՏՐԱՑԻՆ ԵՏ ԿՐ ԿԱՆՉՈՒՒՆ

Պելկրատ, 12 Ապրիլ.— Նախարարաց խորհուրդը, որ տեղի ունեցաւ Թագաւորին նախագահութեան տակ, որոշեց սերբ զինուորները ետ կանչել Շրօտրայէն։

ՕՍՄ. ՉԻՆՈՐՈՐՆԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿՈՒՄԸ

Վիեննա, 12 Ապրիլ.— Օսմ. երիք վաչտեր երէկ առաւ յարձակում գործեցին Պէրտիցայի կողմն։ Իմպակոնում վերսկսաւ և չարունակեց մինչև կէս օր։

ՆՈՐ Վ. Ա. Ր Կ Ե Ր

Պելկրատ, 12 Ապրիլ.— Սքուբշինան առաջին ընթերցումով ընդունեց կառավարութեան պահանջած 90 միլիոն ֆրանքի յաւելուածական վարկին օրինագիծը։ Վիճաբանութեան պահուն, նիմրական նախարարը յայտարարեց թէ այս վարկը պիտի գործածուի մինչև տարեւոյն վերջը գոցելու զինուորական ծախքերը և դաւաճան վայրերու պէտքերը։ «Բանակին արձակումը, աւելացուց, տեղի պիտի ունենայ միայն հաշտութեան կնքումէն ետք, որ, ինչպէս կը յուսացուի, տեղի պիտի ունենայ մէկ ամսուան միջոցին, ինչպէս նաեւ դաշնակիցներուն միջեւ սահմանագծութիւններու ճշդումէն ետք»։

Մ. ՏԷԼԵՔԱՍԷ ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ ԿՂՄԱՑԱ

Բարիզ, 12 Ապրիլ.— Աժանս Հավաս հետեւեալ գեկոյցը կը հրատարակէ. «Կառավարութեան հետ զոյացած համաձայնութեան մը հետեւանքով, Մ. Տէլքասէ յետաձգեց Բարիզ ուղեւորութիւնը»։

Մ. ԲՈՒԱՆԲԱՐԼԻ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Բարիզ, 12 Ապրիլ.— Նախարարաց խորհուրդը, էլիզէի մէջ գումարուելով, որոշեց որ նախագահ Մ. Բուանքարէ թէ ընտանեկան սուգին պատճառաւ երեք ամիս ներկայ չգտնուի հանդէսներու Ասով մէկտեղ, Մայիսին պիտի ընդունի Սպանիոյ թագաւորին այցելութիւնը և Յունիս 23ին Լոնտոն պիտի երթայ Անդլիոյ թագաւորին այցելութեան։

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒՄ ՄԻԱՁԻ ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Բարիզ, 12 Ապրիլ.— «Թան» թերթասրուրկին հեռագիր ստացած է թէ դեսպաններու միջեւ կարծիքի անհամաձայնութիւն կը տիրէ։ Երբեակ համաձայնութիւնը կը կարծէ թէ անօգուտ է Ռումանիոյ չնորհուած առաւելութիւնները ընդարձակել և փոխարինութիւններ փնտռել ի նպաստ Պուլկարիոյ և ի վաս միւս դաշնակիցներուն, ինչ որ ծանր վէճ առաջ պիտի բերէ պալքանեան դաշնակցութեան մէջ։

ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ

Զէթինէ, 12 Ապրիլ.—Թագաւորը կը պատրաստուի հրատարակել այս վերջին ամիսներուն մէջ Ռուսիոյ Ցարին հետ փոխանակուած նամակները։

ԳԵՐՄԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՆՈՐ ՃԱՌԸ

Պերլին, 12 Ապրիլ.— Ռայխսթակին մէջ, վիճաբանական ծախսերը հոգալու մասին խօսելով, Վարչապետը ըսաւ թէ ինդիրը եկամտաբեր առնուելիք ծանր տուրքի մը վրայ է և թէ այսուհետև անկարելի է անուղղակի տուրք չդնելու Գերմանիոյ մէջ։ Մերժեց ժառանգութիւնէ տուրք առնելու գաղափարը, ըսելով թէ անարդարութիւն պիտի ըլլայ նոր եկամուտի վրայ տուրք չդնուն։ Տուրքի ծրագիրը ամէն կողմ լաւ ազատութիւն տուած է։ Ան և է քննադատութիւնն պիտի չկրնայ ջնջել այն խրատնակ ազդեցութիւնը, որ առաջ եկած է բովանդակ Գերմանիոյ մէջ։ Ժողովրդային ամէն դասակարգեր պատրաստ են զոհողութիւն ընելու։ Վարչապետը շնորհակալ եղաւ այն քաղաքացիներու կամաւոր նուէրներուն համար որոնք ամէն կողմէ կը զրկուին։ «Այս զոհողութիւններով պէտք է գնել, բայց, զկրաղոյն բարիքները, այն է հզօր հայրենիք մը և խաղաղութիւնը։ Գերմանիա պիտի մը և խաղաղութիւնը։ Գերմանիա պիտի մնայ հաստատուն։ Ինչպէս որ մենք մեր հաւատարմ

ՄԵԾ ԳԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ „ՄԱՆԶՈՒՄԼԻ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐԱ ԳՈՐԾԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մանզուրմլի անբնակութիւնը գիւրութիւն չէ տալու համար ժողովուրդի հանդուրժող դիրքորոշումի շնչորութիւն տեսնելու ընկերութիւն մը կազմած է թարգմ. ազգասէր և հեղինակ անձնուիրութիւններէ բաղկացած, որ կոչուած է ի գործ դնելու հանրակրթական գաղափարի փոխադրութիւնները, գաւառական և գիւղական վարժարանները, զինուորագրութեան վերաբերեալ գոլոռոգութիւններ, թերթերու և խրատական աւանդներու զգաստութիւնը, գրամական փոխառութիւնները, պարտաւորութիւնները, ամբարանները, ամբարանները, ամբարան